

Euroopa Liidu asjade komisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XV koosseisu II istungjärgul (07.07.-18.12.2023)

Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis

Esimees: Liisa-Ly Pakosta (Eesti 200 fraktsioon)

Aseesimees: Maria Jufereva-Skuratovski (fraktsioonitu, Eesti Keskerakonna fraktsiooni liige kuni 15.11.2023) kuni 11.12.2023

Enn Eesmaa (Eesti Keskerakonna fraktsioon) alates 11.12.2023

Liikmed:

Arvo Aller (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Rain Epler (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Aleksei Jevgrafov (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Tanel Kiik (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Katrin Kuusemäe (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Hanah Lahe (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Tiit Maran (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Anti Poolamets (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Maido Ruusmann (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Luisa Rõivas (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Riina Solman (Isamaa fraktsioon)

Aivar Sõerd (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Kadri Tali (Eesti 200 fraktsioon)

Hendrik Johannes Terras (Eesti 200 fraktsioon, kuni 07.09.2023)

Tarmo Tamm (Eesti 200 fraktsioon, alates 07.09.2023)

Kristo Enn Vaga (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Istungid

Ajavahemikus 07.07.-18.12.2023 toimus **30** Euroopa Liidu asjade komisjoni (edaspidi ELAK) istungit.

Antud perioodil toimus lisaks **26**-le ELAKi istungile ka **4** ühist istungit, millest **1** oli avalik (23.10.2023):

- 1) 23.10.2023 ühine avalik istung **riigieelarve kontrolli erikomisjoni** ja **rahanduskomisjoniga** seoses Euroopa Kontrollikoja aastaaruandega Euroopa Liidu 2022. aasta eelarve kohta;
- 2) 23.10.2023 ühine istung **väliskomisjoniga** seoses Eesti seisukohtadega 26.-27.10.2030 toimuval Euroopa Ülemkogu kohtumisel;
- 3) 28.09.2020 ühine elektrooniline istung **väliskomisjoniga** saamaks ülevaadet Euroopa Liidu laienemispoliitika hetkeseisust;
- 4) 12.10.2020 ühine istung **väliskomisjoniga** seoses Eesti seisukohtadega 13. detsembril 2023 toimuval EL-Lääne-Balkani tippkohtumisel ning 14.-15. detsembril 2023 toimuval Euroopa Ülemkogul.

Seoses Maria Jufereva-Skuratovski Keskerakonnast lahkumisega korraldati 11.12.2023 toimunud istungil erakorralised esimehe ja aseesimehe valimised. Salajasel hääletamisel valiti komisjoni esimeheks Liisa-Ly Pakosta ning aseesimeheks Enn Eesmaa.

ELi algatused

ELAK määramati Riigikogu XV istungjärgul **46** ELi asja juhtivkomisjoniks. **35** ELi algatuste puhul toetas ELAK valitsuse poolt ettevalmistatud läbirääkimiste seisukohti konsensuslikult ning **11** algatuse puhul viidi läbi hääletamine. **6**-l korral täiendas ELAK valitsuse seisukohti. Kokku muutis ELAK valitsuse seisukohti **13%** korral. ELAK ei esitanud ühtegi põhjendatud arvamust ELi algatuste vastuolu kohta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse nõuetega. **1**-l korral loobus ELAK arvamuse andmisest, **2**-l korral saadi seisukohtadest ülevaade ilma valdkondliku komisjoni arvamusest.

XV istungjärgul ELAKis menetletud ELi algatused olid:

- 1) Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse ettepanek, millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa kliimaneutraalse tehnoloogia toodete tootmise ökosüsteemi tugevdamiseks (kliimaneutraalse tööstuse määrus), raportöör Rain Epler (07.07.2023)
- 2) Euroopa Komisjoni direktiivi eelnõu ettepanek, mis puudutab kaupade parandamist edendavaid ühiseid norme ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ning direktiive (EL) 2019/771 ja (EL) 2020/1828, (07.07.2023 ja 21.07.2023)
- 3) Euroopa Parlamendi 2024.-2029.a. koosseis (14.07.2023)
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu, mis käsitleb Euroopa rahvastiku- ja eluasemestatistikat COM(2023) 31, raportöör Rain Epler (01.09.2023)
- 5) Euroopa Komisjoni esitatud digiajastu käibemaksu pakett COM(2022) 701, 703, 704, raportöör Aivar Sõerd (15.09.2023)
- 6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse korruptsioonivastast võitlust COM(2023) 234, raportöör Liisa-Ly Pakosta (15.09.2023)
- 7) Sõidukite õhusaasteainete heitenormide ja akude tööaja määruse eelnõu (Euro 7) ettepanek COM(2022) 586, raportöörid Rain Epler ja Hanah Lahe (15.09.2023)
- 8) Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia JOIN(2023) 9, raportöör Kristo Enn Vaga (22.09.2023)
- 9) Keskkonnakuritegude Euroopa Nõukogu konventsiooni läbirääkimisi käsitleva nõukogu otsus COM(2023) 419, raportöör Liisa-Ly Pakosta (22.09.2023)
- 10) Euroopa Liidu mereohutuse pakett COM(2023) 268, 269, 270, 271, 272, raportöör Tarmo Tamm (25.09.2023)
- 11) Juhuveo bussijuhtide töö- ja puhkeaja määruse muudatused COM(2023) 256, raportöör Rain Epler (25.09.2023)
- 12) Euroopa Liidu majandusjuhtimise raamistiku reformi ettepanekud COM(2023) 240, 241, 242, raportöör Aivar Sõerd (25.09.2023)
- 13) Euroopa Liidu küberalgatuste pakett COM(2023) 207, 208, 209, raportöör Kristo Enn Vaga (02.10.2023)
- 14) Euroopa Komisjoni esitatud pankade kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku reformi ettepanekud COM(2023) 225, 226, 227, 228, 229, raportöör Aivar Sõerd (02.10.2023)
- 15) Nõukogu määruse eelnõu, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust, põlvnemisega seotud asjades tehtud lahendite tunnustamist ja ametlike dokumentide vastuvõtmist ning Euroopa vanematõendi loomist COM(2022) 695, raportöör Liisa-Ly Pakosta (02.10.2023)
- 16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu, millega sätestatakse kriitiliste toorainete kindlate ja kestlike tarnete tagamise raamistik ja muudetakse määrusi (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1724 ja (EL) 2019/1020 COM(2023) 160, (02.10.2023)
- 17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi eelnõu, millega muudetakse direktiive 2009/102 /EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses COM(2023) 177, raportöör Liisa-Ly Pakosta (13.10.2023)
- 18) Euroopa Liidu pikaajalise eelarve 2021-2027 muutmise ning sellega seotud Ukraina rahastu ja Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi määrus COM(2023) 335, COM(2023) 336, COM(2023) 337, COM(2023) 338, raportöör Aivar Sõerd (16.10.2023)
- 19) Euroopa Komisjoni dokumendis C(2023)5303 avaldatud delegeeritud määrus, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL seoses kestlikkusaruandluse standarditega, raportöör Rain Epler (16.10.2023)
- 20) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus teatavate uute aretustehnikate abil saadud taimede ning nende toidu ja sööda kohta ning määruse (EL) 2017/625 muutmine COM(2023) 411, raportöör Maido Ruusmann (27.10.2023)
- 21) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu, millega kehtestatakse määruse (EL) 2016 /679 täitmise tagamisega seotud täiendavad menetlusnormid, kohta COM(2023) 348, raportöör Katrin Kuusemäe (27.10.2023)
- 22) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi eelnõu, millega muudetakse direktiivi 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste, sealhulgas kriminaalkaristuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest COM(2023) 273, raportöör Tarmo Tamm (27.10.2023)

- 23) Euroopa Komisjoni esitatud Euroopa Liidu ravimiregulatsiooni reformi pakett COM(2023) 190, 191, 192, 193, raportöör Tanel Kiik (27.10.2023 ja 6.11.2023)
- 24) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega rakendatakse standard olulistele patentidele ning millega muudetakse määrust (EL) nr 2017/1001 COM(2023) 232, raportöör Liisa-Ly Pakosta (10.11.2023)
- 25) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega rakendatakse sundlitsentsimine kriisohje eesmärgil ja millega muudetakse määrust (EÜ) nr 816/2006 COM(2023) 224, raportöör Rain Epler (10.11.2023)
- 26) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega keelustatakse sunniviisilise tööga valmistatud tooted liidu turul COM(2023) 453, raportöör Rain Epler (10.11.2023)
- 27) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb pädevust, kohaldatavat õigust, abinõude tunnustamist ja täitmist ning koostööd täiskasvanute kaitsega seotud küsimustes COM(2023) 280, 281, raportöör Liisa-Ly Pakosta (10.11.2023)
- 28) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta COM(2023) 402, (10.11.2023)
- 29) Euroopa Komisjoni esitatud ühisraha, sealhulgas digieuro, ettepanekud COM(2023) 364, COM(2023) 368, COM(2023) 369, raportöör Aivar Sõerd (17.11.2023)
- 30) Euroopa Komisjoni kaubaveo rohestamise paketi eelnõud COM(2023) 440, 441, 443, 445, raportöör Tarmo Tamm (17.11.2023)
- 31) Euroopa Liidu eelarve uue põlvkonna omavahendide kohandatud pakett COM(2023) 330, COM(2023) 331, COM(2023) 332, COM(2023) 333, raportöör Aivar Sõerd (20.11.2023)
- 32) Euroopa Komisjoni jaeinvesteeringute paketid, mis käsitlevad jaeinvestorite kaitse eeskirju COM(2023) 278, COM(2023) 279, raportöör Aivar Sõerd (24.11.2023)
- 33) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise kohta Euroopa liidus COM(2023) 414, raportöör Aleksei Jevgrafov (24.11.2023)
- 34) PNR (broneeringuinfo) lepete läbirääkimisi käsitlevad nõukogu otsused COM(2023) 507, 508, 509, raportöör Maria Jufereva-Skuratovski (24.11.2023)
- 35) Euroopa Komisjoni kestliku rahastamise paketi õiguslike algatuste sh Euroopa Komisjoni keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisreitingute (ESG reitingud) andjate määrused COM(2023) 314, raportöör Maria Jufereva-Skuratovski (24.11.2023)
- 36) Euroopa puudega isiku kaardi ja Euroopa puudega isiku parkimiskaardi direktiiv - COM(2023) 512, raportöör Maria Jufereva-Skuratovski (24.11.2023)
- 37) Nõukogu direktiivi ettepanek ülemääraselt kinnipeetava maksu vähendamise kiiremate ja turvalisemate menetluste kohta COM(2023) 324, raportöör Aivar Sõerd (27.11.2023)
- 38) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus metsapaljundusmaterjali tootmise ja turustamise kohta COM(2023) 415, raportöör Tanel Kiik (27.11.2023)
- 39) Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus, mis käsitleb mänguasjade ohutust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/48/EÜ COM(2023) 462, raportöörid Tarmo Tamm, Tiit Maran (08.12.2023)
- 40) Euroopa Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „2023. aasta teatis ELi laienemispoliitika“ kohta, (08.12.2023)
- 41) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2018/1806 peatamiskorra läbivaatamise osas - COM(2023) 642, raportöör Enn Eesmaa (15.12.2023)
- 42) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus detergentide ja pindaktiivsete ainete kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 648/2004 COM(2023) 217, raportöör Arvo Aller (15.12.2023)
- 43) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Liidu ettevõtjatega seotud tööturustatistika ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 530/1999 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 450/2003 ja (EÜ) nr 453/2008 COM(2023) 459, raportöör Rain Epler (15.12.2023)
- 44) Euroopa Komisjoni esitatud finantsasutuste klientide andmete jagamise ja makseteenuste regulatsiooni muutmise ettepanekute pakett COM(2023) 360, 366, 367, raportöör Aivar Sõerd (15.12.2023)

- 45) Euroopa Komisjoni esitatud Euroopa Liidu tollireformi ettepanekud COM(2023) 257, COM(2023) 258, COM(2023) 259, COM(2023) 262, raportöör Rain Epler (15.12.2023)
- 46) Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse kuriteohvrite õiguste direktiivi - COM(2023) 424, raportöör Liisa-Ly Pakosta (18.12.2023)

ELAK kujundas Riigikogu seisukoha lähtudes valdkondlike komisjonide arvamustest, mida oli **46**.

Arvamuse andja	Arvamuste arv (nr)	Arvamuste arv (% kõigist)
Majanduskomisjon	16	34,78%
Rahanduskomisjon	9	19,57%
Õiguskomisjon	7	15,22%
Keskkonnakomisjon	5	10,87%
Sotsiaalkomisjon	3	6,52%
Põhiseaduskomisjon	2	4,35%
Maaelukomisjon	2	4,35%
Riigikaitsekomisjon	2	4,35%
Väliskomisjon	0	0,00%
Kultuurikomisjon	0	0,00%
Kokku	46	100%

Euroopa Ülemkogu ja ELi Nõukogu istungid

Perioodi jooksul töötas ELAK 55 ELi tasandi ministrite kohtumise materjaliga. Nendest kohtumistest 3 puhul oli tegemist kas Euroopa Ülemkogu või valitsus- ja riigijuhtide tippkohtumisega. ELAK otsustas 48-l korral ehk 87% juhtudest anda valitsusele ELi töös osalemiseks mandaat konsensuslikult toetades valitsuse seisukohti. 1-l korral võeti informatsioon teadmiseks.

Parlamentaarset kuulamised

ELAKis toimus 6 parlamentaarset kuulamist:

- 1) Ülevaade Euroopa Liidu toetuste kasutamisest (21.07.2023)
- 2) Kuulamine: Eesti osalus EL kaitsetööstuse arendustegevuses ning arendustegevuse hetkeseis (11.09.2023)
- 3) Kuulamine: EL roheväidete direktiivi algatus (2.10.2023);
- 4) Avalik arutelu: „Tehisintellekti õigusruum Eestis: mõjud, väljakutsed ja võimalused” (3.11.2023);
- 5) Ülevaade Euroopa Komisjoni 2024. aasta tööprogrammist (10.11.2023);
- 6) Ülevaade kestlikkusaruandlusega seonduvatest kohustustest ettevõtetele - rakendamise ja ülevõtmise seis (24.11.2023).

4.09.2023 toimus ELAKi esimehe Liisa-Ly Pakosta juhtimisel ümarlaud „Euroopa Liiduga seonduva õigusloome parandamine“.

ELAKi kohtumised ja välistegevus

Kokku toimus antud ajaperioodil 8 kohtumist:

- 1) 7.09.2023 kohtus ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta Kosovo ase-välisministri Kreshnik Ahmeti, tema nõuniku Imri Hoxha, Kosovo suursaadiku Shkendije Geci Sherifi ja Eesti suursaadikuga Kosovos Janne Jõesaar-Ruusaluaga;
- 2) 13.09.2023 kohtusid ELAKi aseesimees Maria Jufereva-Skuratovski ja ELAKi liikmed Kadri Tali, Riina Solman, Aivar Sõerd ja Maido Ruusmann Rheinland-Pfalzi liidumaa delegatsiooniga;
- 3) 2.10.2023 kohtus ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta Prantsusmaa suursaadiku Emmanuel Mignotiga;
- 4) 10.10, 31.10 kohtusid ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta, aseesimees Maria Jufereva-Skuratovski ja liige Kristo Enn Vaga Ukraina kõrgemate ametnike delegatsioonidega;
- 5) 12.-13.11 juhtis ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta 3 Balti+Poola kohtumist;

- 6) 22.11.2023 kohtus ELAKi liige Kristo Enn Vaga Albaania parlamendi eurointegratsiooni komisjoni esinainesega Jorida Tabakuga;
- 7) 23.11.2023 kohtusid ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta ja liige Luisa Rõivas Moldova riigisekretäri Stela Leucăga;
- 8) 7.12.2023 kohtus ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta Gruusia saatkonna esindaja Mariam Lebanidzega.

Välisvisiidid

Antud perioodil toimus 5 välisvisiiti:

- 1) 9-13.07.2023 osales ELAKi delegatsioon koosseisus Liisa-Ly Pakosta, Luisa Rõivas, Arvo Aller, Maido Ruusmann, Tanel Kiik ja Kristo Enn Vaga visiidil Ukrainas;
- 2) 17-18.09.2023 osales ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta COSACi esimeeste täiskogul Madridis;
- 3) 26.-27.10.2023 osales ELAKi aseesimees Maria Jufereva-Skuratovski parlamentidevahelisel Euroopa Liidu stabiilsuse, majanduse juhtimise ja koordineerimise konverentsil (SECG) Madridis;
- 4) 7.-10.11.2023 osales ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta *Friends of Europe* poliitikafestivalil Brüsselis;
- 5) 27.-28.11.2023 osales ELAKi delegatsioon koosseisus Luisa Rõivas, Katrin Kuusemäe, Kadri Tali, Maido Ruusmann ja Anti Poolamets COSAC täiskogul Madridis;

Koostanud:

Mona Ly Eesalu, ELAKi konsultant